

Lærerens hæfte

November 2019

Digital skriftlig prøve jf. læreplan 2017

Fransk fortsættersprog A, stx

Råd og vink til de nye opgavetyper i fransk fortsættersprog A stx

November 2019

Indhold

- Forord
- Opgavesættets form og opbygning
- Bedømmelse og *Retteark*
- Henvisninger og dokumentation
- Hjælpemidler
- Ikrafttræden og virkning
- Gængs eksamensform fra og med eksamenstermin 2020
- Bilag 1: Bruttoliste til opgavetyper i delprøve 1 og pointangivelser
- Bilag 2: Vejledende *retteark*

Forord til Lærerenes hæfte, november 2019

Kære kollega

Dette hæfte er en lærervejledning til arbejdet med de nye opgavetyper i fransk på fortsættersprog A, stx jf. læreplan 2017. Hæftet indeholder korte forklaringer af opgavetyperne, bedømmelseskriterier og information om tilladte hjælpemidler. Hæftet skal bidrage til forståelsen af det nye opgaveformat for de skriftlige prøver i fransk fortsættersprog A fra og med eksamenstermin maj/juni 2020, jf. læreplan 2017.

Fra og med eksamenstermin maj/juni 2020 er denne digitale skriftlige prøveform således den gængse prøveform for fransk fortsættersprog A, stx, jf. læreplan fra 2017. <https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/stx-laereplaner-2017>

Et vejledende opgavesæt 1 findes på www.materialeplatformen.dk og et vejledende opgavesæt 2 er under udarbejdelse og lægges ud senest ultimo december 2019.

Tine Brandt

Fagkonsulent

Opgavesættets form og opbygning

Opgavesættet består af to delprøver: En delprøve 1 og en delprøve 2. Prøvens varighed er 5 timer. Den samlede eksaminationstid for delprøve 1 er højst 1,5 time.

Opgaveinstrukserne i delprøve 1 er på dansk. Opgaveinstrukserne i delprøve 2 er udelukkende på fransk.

Grammatiske betegnelser er på fransk med dansk betegnelse i parentes.

Delprøve 1

	Delprøve 1
Prøveform	Delprøve uden hjælpemidler. 14 delopgaver baseret på en fransksproget tekst med ca. 2400 anslag inklusive mellemrum.
Fokus	Læsefærdighed, læsestrategier, tekstforståelse, grammatisk forståelse og ordforråd samt sprogproduktion uden hjælpemidler, jf. de faglige mål.
Hvordan testes der?	Bestemmelse af tekstens indhold, spørgsmål/svar matches, sandt/falsk, synonymer/antonymer/ordklaring, halve sætninger matches med andre halve sætninger, ordklynger sættes i korrekt rækkefølge, det korrekte ord vælges/bøjes/indsættes i franske sætninger, franske og danske sætninger matches, tekstproduktion ud fra tekst og billeder.
Varighed	Efter højst halvanden time afleveres besvarelsen af første del af opgavesættet, og herefter må alle hjælpemidler benyttes til besvarelse af anden del af opgavesættet.

Delprøve 1 er baseret på en tekst med ca. 2400 anslag inklusive mellemrum. Teksten er gloseret jf. svarhedsgrad og niveau, og den kan have en kort indledning på fransk.

Til delprøve 1 er der udarbejdet en bruttoliste over mulige opgavetyper (bilag 1).

Alle opgavetyper bringes ikke i spil i alle opgavesæt. I hvert enkelt opgavesæt indgår 14 opgavetyper. Instrukserne til opgaverne ligger fast, således at eleverne er fortrolige med alle opgavetyper på forhånd. Eleverne kan i undervisningen arbejde strategisk med de konkrete basale færdigheder, de skal beherske for at kunne løse delprøve 1. For at løse de forskellige opgavetyper kræves der et alment ordforråd og beherskelse af grammatik svarende til de faglige mål og kernestoffet for Fransk fortsættersprog A.

Opgave a (se bilag 1) er obligatorisk, og indgår i alle opgavesæt. I alle opgavesæt indgår en opgave til 2 point (opgave a), en opgave til 6 point, fem opgaver til 8 point, en opgave til 10 point, fire opgaver til 15 point og to opgaver til 16 point svarende i alt til 150 point.

Opgaverne tester tekstforståelse, overordnet indhold (TF), tekstforståelse på sætningsniveau og idiomatiske udtryk (OF), grammatiske opgaver i kontekst, korrekt betydning på dansk af franske sætninger (GR, OF, TS og TO) og tekstproduktion (TP). Fire af de 14 opgaver tester i hvert opgavesæt tekstproduktion. To af tekstproduktionsopgaverne har relation til tekst A og to opgaver har udgangspunkt i et billede. Det fremgår af skemaet i bilag 1, hvilke områder de enkelte opgaver tester.

I opgavesættet indgår en delprøve 1 uden hjælpemidler, da det sprogsyn, der ligger bag opgaverne er den kontekstualiserede og kommunikative tilgang jf. læreplan 2017. Det betyder, at den sproglige opmærksomhed er fundamental. Et grundlæggende kendskab til og forståelse af sproglige strukturer er en væsentlig delkomponent i de kommunikative kompetencer. Det forudsætter, at eleverne har en grundlæggende paratviden inden for de områder, der testes. I undervisningen arbejdes der strategisk med de konkrete basale færdigheder, som eleverne skal beherske for at kunne løse eksamensopgaven.

Delprøve 2 (må tilgås, når delprøve 1 er afleveret efter højst halvanden time).

	Delprøve 2
<i>Prøveform</i>	Delprøve med alle hjælpemidler. Adgang til internettet er ikke tilladt. Kontakt med omverdenen er ikke tilladt. (Se side 9 og 10)
<i>Fokus</i>	Tekstforståelse, sprogproduktion og anvendelse af fagets centrale hjælpemidler (ordbøger og grammatik).
<i>Hvordan testes der?</i>	Meddigtning ud fra genrebestemt opgaveformulering
<i>Varighed</i>	3,5 timer.

I delprøve 2 skal eleverne skrive minimum **300 ord**. Det skal indskærpes, at noter, citater og afskrift fra tekstforlægget ikke tæller med i det samlede antal ord. Eleverne præsenteres i denne delprøve for yderligere tekstmateriale, som kan være tekst, videoklip, (med franske undertekster) og/eller billedmateriale (Tekst B, C og D). Tekst B er en fortsættelse af tekst A. Tekst B har ligeledes et omfang på højst 2400 anslag inklusive mellemrum. Tekstmaterialet er gloseret i et omfang, der er passende for tekstmaterialets sværhedsgrad. Der er ikke adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel til delprøve 2.

I delprøve 2 skal eleverne vælge én af tre opgaveformuleringer.

Det er tekst A, der er i centrum for opgaven. Således **skal** Tekst A fra delprøve 1 og Tekst B fra delprøve 2 inddrages i besvarelsen af delprøve 2. At inddrage betyder i den sammenhæng, at eleverne viser, at de har forstået teksten, og at de kan relatere til den. Yderligere **kan** eleverne inddrage én eller flere af teksterne C og D i delprøve 2. Således udfordres de fagligt dygtige elever, der kan vise, at de kan overskue et yderligere tekstmateriale.

Opgavetypen med inddragelse af forskellige teksttyper har fokus på det udvidede tekstbegreb. Det vil derfor være nødvendigt at arbejde systematisk med de forskellige teksttyper i undervisningen.

Det kan fx dreje sig om:

- Videofiler, fx reklamer, interviews, nyhedsklip, kortfilm, trailers til spillefilm og taler
- Lydfiler, fx oplæsning af tekst (fra lydbøger eller podcast), sange og samtaler/interviews
- Billeder, fx nyhedsbilleder, kunst (fx malerier eller skulpturer), screendumps, karikaturer og tegneserier
- Hjemmesider.
- Grafikker og tabeller

Eleverne skal være bevidste om og kunne anvende forskellige genrer. Eleverne arbejder med genrer i mange andre fag og kan inddrage deres viden herfra. Kravet til genreskrivning i fransk er selvsagt ikke så højt som i dansk og engelsk. Genren, som eleverne skriver i, skal dog være genkendelig. Der prøves i, om eleven har en elementær fornemmelse for genrer. Det forventes ikke, at eleverne anvender alle genrekrav, men at de kan demonstrere en fornemmelse for genrens basale karakteristika. Specielt afsender- og modtagerforhold, stilleje og sproglig tone er en del af genrekravet.

De genrer der kan komme i spil, er:

- Artikel (ikke til *Le Monde* men fx til et skoleblad)
- Læserbrev / (argumenterende) blogindlæg
- Dagbog / (personligt) blogindlæg
- Brev/e-mail
- Fortsættelse af tekst A og tekst B

Følgende genreskrivning bør derfor indgå som en del af den daglige undervisning:

Hvordan skriver man en artikel?

En artikel behandler på baggrund af et kildemateriale et emne og skal informere en modtagergruppe. En artikel kan skrives til forskellige målgrupper og i forskellige sammenhænge. Derfor skal eleverne være bevidste om afsender- og modtagerforhold.

Hvordan skriver man et læserbrev?

Læserbreve skrives ikke af journalister men af avisens eller bladets læsere. De kan handle om alt lige fra vigtige samfundsproblemer til personlige ytringer. Nogle læserbreve er både oplysende og fulde af gode argumenter, andre blot udtryk for helt personlige følelser. Et læserbrev vil også kunne publiceres på en blog.

Hvordan skriver man en dagbog?

En dagbog er en bog, hvori der skrives uformelle kronologiske daterede oplæg. En dagbog er for det meste privat, hvori man skriver til sig selv om sin hverdag, sine tanker, sine holdninger og ønsker. Men en dagbog kan også bruges mere offentligt i form af en personlig blog.

Hvordan skriver man et brev?

Et brev kan være både formelt og uformelt, og ord, udtryk og høfligheds vendinger og stilniveau varierer derefter. Et brev kan skrives som en e-mail. Det er vigtigt at tage højde for det afsender- og modtagerforhold, der fremgår af opgaveformuleringen.

Hvordan skriver man en fortsættelse af en tekst?

En fortsættelse af teksten indeholder dels en beskrivelse af de begivenheder, der finder sted efterfølgende, men også fortællerens og personernes tanker, refleksioner og følelser. Fortsættelsen skal være tro mod tekstuddragene tekst A og tekst B. Fortællerforholdet må således ikke ændres.

Der er ingen specifikke krav til layout.

På EMU findes yderligere materiale til at arbejde med skriftlighed og genreforståelse i dokumentet *Kompetencer i genreforståelse* under emnet *Skriftlighed*.

Bedømmelse

Eksaminandens besvarelse af opgaven bedømmes ud fra bedømmelseskriterierne og de faglige mål i læreplanen 2017.

Bedømmelseskriterier, jf. Læreplan 2017

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden kan uddrage det væsentlige af det udleverede tekstmateriale, udtrykke sig skriftligt på et sammenhængende fransk, besvare en opgave og disponere og fremstille et indhold klart og selvstændigt på en måde, der svarer til emnets karakter og opgavens stilleje. Eksaminanden skal desuden kunne vise sikkerhed i den relevante syntaks og morfologi og beherske et alment og varieret ordforråd samt idiomatik. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

<https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/stx-laereplaner-2017>

Faglige mål, 2.1. jf. Læreplan 2017

Eleverne skal kunne:

- læse og forstå ubearbejdede fransksprogede fiktive og ikke-fiktive tekster
- anvende forskellige læsestrategier med henblik på at orientere sig i komplekse tekster samt større tekstmængder
- udtrykke sig skriftligt på et varieret og nogenlunde korrekt fransk
- analysere og fortolke fransksprogede tekster inden for forskellige genrer samt sætte den enkelte tekst ind i kulturelle, interkulturelle, historiske, litterære og samfundsmæssige sammenhænge
- perspektivere den erhvervede viden om franske og frankofone kultur- og samfundsforhold til andre kultur- og samfundsforhold.

<https://uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/stx-laereplaner-2017>

Den endelige bedømmelse er en samlet helhedsvurdering baseret på eksaminandens besvarelse af delprøve 1 og delprøve 2.

Delprøve 1

I delprøve 1 kan man som bedømmer tage udgangspunkt i, at hver opgave giver point. Opgaverne i delprøve 1 vægtes forskelligt. Opgaverne i delprøve 1 vægtes forskelligt jf bilag 1. Vægtningen i point er markeret ud for hver opgave. Det samlede pointantal i delprøve 1 vil altid være 150. Optælling af point skal dog ikke mekaniseres, da der er behov for at lægge mærke til nuancerne. Pointsats per delopgave markeres ud for hver enkelt opgave for at synliggøre denne for både lærer og elev. Delprøve 1 giver maksimalt **150 point** (se bilag 2).

Opgaverne med fri skriftlig tekstproduktion (jf. bilag 1) tester eleverne både i den sproglige og den indholdsmæssige dimension: Sprogligt lægges der vægt på grammatisk overblik, styr på ordklasser,

basale ord, udtryk og vendinger samt varieret ordforråd. Indholdsmæssigt lægges vægt på, at opgaven besvares i overensstemmelse med instruksens, og der er forskel på *skriv en dialog*, *begrund en titel* og *fortæl historien bag billedet*. Således skal tekstproduktionen have relevans for opgaven. Godt sprog er ikke nok i sig selv.

Delprøve 2

I delprøve 2 lægges der vægt på om

- *Genren er genkendelig*
Eksaminanden skal demonstrere elementær fornemmelse for genrens karakteristika. Det forventes, at eksaminanden anvender flere af kravene til en given genre.
Tekstmaterialet inddrages
At inddrage betyder, at eksaminanden skal vise, at han eller hun har læst og forstået tekstmaterialet. Tekst A fra delprøve 1 og tekst B fra delprøve 2 skal anvendes. Tekst C og Tekst D kan anvendes. De anvendte tekster fra prøvesættet skal dokumenteres i enten fodnote eller parentes.
- *Indholdet er i overensstemmelse med opgaveinstruksen*
Er opgaven besvaret? Har eksaminanden fulgt instruksens?
Har eksaminanden minimum skrevet det rette antal ord?
Et for lille antal ord vil tælle negativt i bedømmelsen. Afskrift og formuleringer fra tekstforlæg, citater og kildehenvisninger tæller ikke med i antallet af ord.
- *Der er sproglig konsistens og sproglig ensartethed i besvarelsen*
- *Sproget er flydende varieret, forståeligt og nogenlunde korrekt*

Se yderligere beskrivelse af bedømmelseskriterier for den skriftlige dimension i læreplan og vejledning for fransk fortsættersprog A.

Fejltyper

Ubetydelige fejl

Enkelte stave- og trykstregsfejl har ingen indflydelse på helhedsvurderingen af en besvarelse. Grammatiske fejl, der kun optræder en enkelt eller et par gange, er ikke afgørende, hvis eksaminanden i øvrigt behersker det pågældende grammatiske område. Det samme gælder fejl i ordforråd og tegnsætning.

Egentlige fejl

Det anses som egentlige fejl, hvis en besvarelse har flere fejl inden for følgende emner: Sammentrækning og elision, bøjning af regelmæssige og almindeligt brugte verber, reflexive verber og brug af hjælpeverber, kongruens, artikelbrug, genitiv, almindelige regler for adjektivets syntaks, personlige pronominer, adjektiviske og substantiviske demonstrativer, adjektiviske possessive pronominer, nægtelser, elementær ordstilling, almindelige bisætningsindledere, almindelig brug af konjunktiv efter fx udtryk for følelse, vurdering og vilje, benægtede menings- og ytringsverber samt efter *pour que* og *avant que*.

Alvorlige fejl

Meningsforstyrrende fejl og fejl der viser manglende forståelse af ordklasser og deres funktion i en sætning, mange danismer og passager hvor sproget er uforståeligt eller usammenhængende. Misforståelse af teksten er ligeledes en alvorlig fejl.

Bedømmelse

Hvordan er det sproglige niveau?

- En karakteristik af sproget med hensyn til blandt andet sproglig korrekthed, variation af ordforråd og syntaktiske konstruktioner.
- Parafrase tæller ikke positivt og tæller ikke med i antallet af ord.
- Både fluency og nøjagtighed og korrekthed i detaljen vægtes højt. En enkeltstående sproglig fejl anses ikke som alvorlig, hvorimod konsekvent mangel på grammatisk, syntaktisk og morfologisk forståelse tæller ned.

Der foretages en helhedsvurdering af den samlede besvarelse jf. de faglige mål. Der er altså ikke tale om en på forhånd fastsat vægtning af de enkelte dele af opgavesættet.

Tilladte hjælpemidler og anvendelse af hjælpemidler

Delprøve 1: Ingen hjælpemidler er tilladt.

Delprøve 2: Alle hjælpemidler er tilladt til delprøve 2. Der er som udgangspunkt **ikke** adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel ved prøven. Dog vil det være tilladt for eksaminanderne til delprøve 2 at bruge digitale undervisningsmaterialer og hjælpemidler, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.

Kontakt med omverdenen er ikke tilladt.

Se nedenstående oversigt samt Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser, BEK nr 1276 af 27/11/2017, § 5 stk 1- 5

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=194856>

Oversigt over hjælpemidler

Eksempler på tilladte online hjælpemidler		Konkrete dybe links til materiale, der ikke kan opbevares på elevens computer, online ordbøger, i-bøger, online grammatikker og verbix, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af
--	--	--

		undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.
Online hjælpemidler der <u>ikke</u> er tilladte		Internetsøgning, interaktive programmer, som fx Google translate, Words + Microsofts online- oversættelsesprogrammer og andre oversættermaskiner, der kan oversætte ordkæder samt interaktive verbebojere.

Ikrafttræden og virkning

Dette *Lærers hæfte* træder i kraft og har virkning fra januar 2020.

Gængs eksamensform fra og med eksamenstermin 2020

Herværende digitale skriftlige prøve og eksamensform er og bliver den gængse eksamensform fra og med eksamenstermin 2020, jf. Læreplan 2017.

